

Kliimapoliitika põhialuste jäätmetöörühma I kohtumine

Aeg: 14.00 – 15.45

Juhatas: Liina Laiverik

Protokollis: Marika Lillemets

Osaesid:

1. Vahur Tarkmees – Vee-ettevõtete Liit (EVEL)
2. Üllar Huik – Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO)
3. Jaanus Uiga - Eesti Arengufond (EAF)
4. Margit Rüütelmann - EJKL Kompetentsikeskus
5. Peep Pitk – Tallinna Tehnikaülikool (TTÜ), Biogaasi Assotsiatsioon
6. Kaur Kuurme – Eesti Rehviliit
7. Aivo Kangus – Eesti Pakendiringlus (EPR)
8. Signe Aaskivi – Keskkonnaministeerium (KKM)
9. Alder Harkmann – Tootjavastutusorganisatsioon (TVO)
10. Rauno Paal – Eesti Pandipakend (EPP)
11. Hanna-Lii Kupri - Eesti Keskkonnauuringute Keskus (EKUK)
12. Kalle Kikas – AS Kunda Nordic Tsement

PÄEVAKORD:

1. Päevakorra tutvustamine - Liina Laiverik
2. Töörühma tutvustamine
3. Kliimapoliitika põhialuste tausta ülevaade - Liina Laiverik (ettekanne lisatud)
Arutelu/ettepanekud/selgitused:
Jaanus Uiga - Mõjude hindamine tehakse ka suunistele. Suunised koostatakse nii kvalitatiivsete mõõdikutega kui ka kvantitatiivsete mõõdikutega, aga mõjude hindamine tehakse kvantitatiivsete suuniste peale. Seetõttu, kui on mingi suunis välja mõeldud, võiks mõelda ka juba sellele, kuidas seda mõõta, mis muutub.
Peep Pitk – Lihtsalt jäätmetele keskendumisele peaks arvesse võtma ka seda, palju jäätmete tekkel CO2 emiteeritakse.
Kalle Kikas - Tuleks arvestada ka elukaare hinnangut
4. Ülevaade kasvuhoonegaaside inventuurist jäätmesektoris - Hanna-Lii Kupri (ettekanne lisatud)
5. Arutelu/ettepanekud/selgitused:
Hanna-Lii Kupri - CH4 on vähenenud kuna vee- ja kanalisatsioonisüsteeme on arendatud, uuendatud. Iru jäätme põletustehas on energeetika valdkonna all, kuna tegemist on energia tootmisega, lähtub meetodikast.
Kalle Kikas – Selgitada ja parandada materjalides info, mis puudutab AS-i Kunda Nordic Tsement. Arvatavasti on mõeldud hoopis Estonian Cell-i, kellel siis peaks olema anaeroobne kääritamine.

Jaanus Uiga - 2050 aastaks on eesmärk vähendada KHG heitmeid 80%. Hetkel on Eestis jäätmete KHG emissioon 1,7% absoluutväärtusest (2012). Võrreldes 1990 aastaga (referentsaasta) pole toimunud vähenemist. Kõik valdkonnad pannakse kokku ja siis selgub, kas suunised on piisavad, et vähendada 80%.

Kõik jäätmed, mis võetakse kasutusse mujal, lähevad jäätmete valdkonnast välja nt jäätmete põletust arvestatakse energeetika valdkonnas. Arvestusmetoodika on keerulise struktuuriga, igal juhul, kui jäätmed lähevad arvesse energeetika valdkonda, siis jäätmevaldkonnas selle võrra väheneb.

6. Töögrupi liikmete mõtete kirjapanek ja grupeerimine. Töögrupi liikmete koostöös tekkis 6 suuniste esialgset põhigruppi:

HARIDUS

- 1) Inimeste suurem keskkonnaalane harimine, et saaksid aru, millised nende tegevused kõige rohkem keskkonda reostavad.
- 2) Õpetada 1.klassist alates säästvat mõtteviisi- sortimine, elektri ja vee mõistlik kasutust jne
- 3) Keskkonnaharidus alates lasteaiast, jõulisemalt ja kohustuslikumalt ka kooliprogrammides
- 4) Eesti elanike teavitamine (kampaaniad), lihtsas keeles jäätmehierarhia olemuse viimine inimesteni. Täna jääb keskkonnaalane teavitus väga killustatuks.
- 5) Jäätmetekke vältimine läbi tarbija teadlikkuse tõstmise. Väheneb pakendatud toodete ostmine. Tõuseb toodete korduskasutamine.

TAAS- JA KORDUSKASUTUS

- 1) Tuua taaskasutatavatest materjalidest saadavad tooted samasse hinnaklassi tavatootega. Hetkel on näiteks tekstiilist kott kilekotist oluliselt kallim. Oluline hindade ühtlustamine.
- 2) Korduskasutuse stimuleerimine ja jõuline edendamine, vajadusel teatud pakendiliikide sunduslik standardiseerimine.
- 3) Doteerida tooteid (maksusoodustused), mis on valmistatud sekundaarsest materjalist. Näiteks kivist murukärg kallim kui plastist või rehvipurust.
- 4) Pakendite maksimaalne taaskasutamine ja seda reaalselt, mitte vaid normipiires paberil.

ENNETAV TEGEVUS

- 1) Pakendite ökodisain
- 2) Toodete pakendamine koheselt minimaalse keskkonnamõjuga pakenditesse, siis väheneb ka CO2 paiskumine õhku.
- 3) CO2 emissiooni analüüs toote- ja pakendipõhiselt.

HEITVEE EDENDUS

- 1) Kanaliseerituse edendamine
- 2) Arendada edasi reovee kanalisatsioonisüsteemi

BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE VÄÄRINDAMINE

- 1) Ladestatud biolagunevate jäätmete vähendamine
- 2) Biolagunevate jäätmete riiklike käitluskeskuste rajamine. Riiklik sektori suunatud arendamine.
- 3) Propageerida eramajapidamistes biolagunevate jäätmete käitlemiseks „köögihunte“.
- 4) Rohkem käidelda toidujäätmeid anaeroobsel meetodil, vedeldades gaasi edasiseks tarbimiseks

REGULATSIOONI JA SEADUSANDLUSE TÄIUSTAMINE

- 1) Olmejäätmete tühjenduse hinnatõus, mis motiveerib sortima
- 2) End of Waste
- 3) Kohtkogumise teenuse arendus, et pakendite ära andmine oleks mugavam.
- 4) Jäätmete liigiti käitlemise arendamine
- 5) Jäätmete lahtise põletamise vähendamine
- 6) Sortimata jäätmete käitluse lisamaksustamine
- 7) Segaoimejäätmete ladestuse täiendav maksustamine
- 8) Kõrge kütteväärtustega jäätmete ümbertöötlemine anaeroobselt naftatoodeteks
- 9) Seadused peavad hakkama toetama ka reaalsuses jäätmete taaskasutust ja „sustainable“ käitlusviise. Valdkondliku seaduste integreerimine on oluline, et vähendada vastukäivaid nõudmisi.
- 10) Otsustavalt lihtsustada jäätmete staatuse lõpetamise protsessikorraldust EL seadusandluses. Fikseerida kohe erandid, kus eeltöödeldud materjal liigitub jäätmeteks (nt kompost, tuhad, klinkritolm, aherainest killustik, aherainest põlevkivi), aga kasutamine toimub tooterežiimis.

MUU

- 1) Jäätmetest saadava energia efektiivne kasutamine- minimaalsete kadudega põletamine näiteks.

Kommentaar:

- 1) Jäätmekäitluses nimetatud jäätmed ja nende käitlemine peab olema käsitletud jäätmekäitluses, mitte energiatootmisena! Täiesti erineva eesmärgiga valdkonnad.

7. Edasise tööplaani tutvustus – Liina Laiverik

Arutelu/ettepanekud/selgitused:

Peep Pitk – Jäätmevaldkonda võiks siiski arvestada tervikuna.

Hanna-Lii Kupri – Jaotuse on määranud ära metoodika, mida kasutatakse (ÜRO metoodika), annab võimaluse võrrelda teiste riikidega.

8. Otsustati:

- Töörühma liikmetele saadetakse kohtumise protokoll ja ettekanded.
- Jooksvalt lepitakse kokku järgmine kohtumine aprillis, Liina Laiverik pakub välja kuupäevad.

- Töörühma liikmed annavad tagasisidet protokollile ja selles sisalduvate suuniste osas. Koosolekul välja pakutud suunistega minnakse järgmisel korral edasi, samas on neid võimalik täiendada ja vajadusel uusi juurde lisada.

(Liina Laiverik)

Juhataja

(digitaalne allkiri)

(Marika Lillemets)

protokollija

(digitaalne allkiri)